

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34509
Nom	Salut, malaltia i cultura
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau de Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau de Medicina	18 - Optativas	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
FRESQUET FEBRER, JOSE LUIS	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

Aquesta assignatura pretén proporcionar a l'estudiant una visió contextualitzada de la salut i la malaltia que la medicina concep actualment no només com a fenòmens biològics, sinó també social i culturalment determinats. D'una banda, vol acostar l'estudiant als sabers i les pràctiques mèdiques de les medicines no científiques en el context global. D'una altra banda, buscant la millora de la relació metge-pacient, tracta d'ensenyar les idees i les pràctiques dels no professionals de la medicina aportant les perspectives dels pacients i del seu entorn. Així mateix, tracta d'il·lustrar com alguns temes de la medicina científica moderna són assimilats per la mentalitat popular. Es dedica especial atenció al tema de la i la seua influència en la pràctica mèdica del nostre país. D'altra banda, l'assignatura vol introduir l'estudiant a la recerca científica, ensinistrant-lo en la utilització dels recursos i les tècniques de les ciències socials que el permeten abordar adequadament la relació amb els pacients i el seu entorn, quan així ho requerisca el seu exercici professional.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable haver cursat l'assignatura 'Universitat, salut i societat'.

COMPETÈNCIES

1204 - Grau de Medicina

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els dependents del gènere i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i mper relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb collectius professionals daltres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar lètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar aquesta assignatura, l'estudiant ha de ser capaç de:

- Identificar el suport de la medicina en les ciències socials, tant en el nivell de la recerca bàsica, com en el de l'aplicada, i especialment en l'assistència i la prevenció de les malalties.
- Identificar els factors culturals que determinen la desigual distribució de la salut, la malaltia i la mort en les diferents societats humanes i en la nostra en particular.

- Comprendre els pacients des de les seues perspectives culturals.
- Conèixer, analitzar i buscar informació sobre el fenomen de les medicines complementàries.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

0. TEORIA

1. La resposta humana a la malaltia: els sistemes mèdics.

Societat i cultura. Formes de vida i modes de producció. Caça i recollecció Horticultura Pasturatge. Agricultura. Societats industrials. Societats postindustrials. La cultura. Què és ?. Característiques de la cultura. Elements de la cultura. Canvi cultural.

Etnocentrisme. Relativisme cultural i dretshumans. Concepte de sistema mèdic. Les creencesmàgic-religioses. L'empirismeEls sistemes mèdics empíric-creencials. Altres formes d'explicar la realitat exemptes de creence smàgico-religioses. La ciència moderna. Altres classificacions dels sistemes mèdics. L'Organització Mundial de la Salut i la promoció de les medicines tradicionals; el programa 2014-2023. Pluralitat i pluralismemèdic. Interacció dels sistemesmèdics.

2. La salut i la malaltia en la medicina científica moderna.

Dimensió biològica i dimensió cultural de la salut i de la malaltia.
La salut i la malaltia com a procés 'ecològic'.

3. La medicina popular o la concepció de la salut i de la malaltia des de la perspectiva dels no professionals de la salut en la nostra societat.

El concepte de "popular". La medicina popular. Les creences de salut . La visió popular de les formes i les funcions del cos humà. La malaltia, Els estils de vida i conductes de salut Socialització i cicle vital.

4. La visió popular de la malaltia.

Conducta front a la malaltia. El paper del malalt. El model de Parsons. La teoria de l'etiquetatge (Freidson). Model de Corbin i Strauss. Comunicació metge-pacient. La recerca d'informaciódels pacients, familiars i cuidadors sobre les malalties. L'aportació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació als pacients. Idees i pràctiques del poble mèdicrelatives a les malalties. Causes de malaltia que provenen de la societat en la nostra cultura. Les causes de malaltia sobrenaturals en la nostra cultura.

5. Visió popular del tractament de les malalties.

El tractament en la medicina científica moderna i la perspectiva del malalt. Tractament en l'àmbit familiar: L'automedicació. La materia mèdica popular, Els productes estranys a la propia tradició. El recurs a pràctiques de tipus màgic i religiós. La "xicoteta cirurgia" familiar. Medicaments, els media i la població. El recurs a pràctics de la medicina popular. Recurs a la medicina científica moderna. Conducta del malalt que busca ajuda en la medicina: variables (sexe, etnicitat, nivel socioeconòmic, model sanitari d'un país).

6. Migració i medicina.

Migració, globalització i salut. Característiques de la immigració a Espanya. Característiques dels diferents grups d'immigrants a Espanya en relació amb la salut i la malaltia Comunicar-se amb el pacient immigrant. Recomanacions per als professionals sanitaris en el que es refereix a la població immigrant.

7. El fenomen de les tècniques "no ortodoxes" en la cultura occidental actual.

Les medicines complementàries. Un intent de definició. Importància del fenomen de les medicines complementàries: La despesa econòmica, les publicacions, els usuaris i els aspectos legals. La situació de les medicines complementàries a Europa. Per què els usuaris recorren a les medicines complementàries? Els pràctics i professionals de les medicines complementàries Una visió general de les principals medicines complementàries per als professionals de la medicina: Acupuntura, Medicines naturals i Fitoteràpia, Homeopatia, Quiropraxis i Osteopatia El futur de les medicines complementàries.

8. Metodologia d'estudi de les idees, creences i pràctiques sobre la salut, la malaltia i la seva prevenció.

Plantejar els objectius. Recollir la informació existent sobre el tema. Seleccionar la mostra. Selecció de les tècniques de recerca. El treball de camp. La recollida de dades. L'anàlisi de les dades. La interpretació de les dades. Elaborar les conclusions.

12. SEMINARIS

Activitat 1. La comunicació metge-malalt varia segons societats i cultures

Activitat 2. Creences, idees i hàbits alimentosos de la població

Activitat 3. Malalties anomenades estranyes: els malalts i les seves famílies

Activitat 4. El pacient psiquiàtric

Activitat 5. El pacient com un dels protagonistes de la Medicina. El metge com a pacient. La professió mèdica.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Seminaris	22,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Estudi i treball autònom	29,50	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Combina classes teòriques, classes pràctiques i seminaris amb tutories reglades de la següent manera:

- A) Classes teòriques: el professor exposarà mitjançant classe magistral els conceptes i continguts més importants de forma estructurada per a l'obtenció dels coneixements i habilitats que els estudiants han d'adquirir. També es potenciarà la participació dels estudiants en aquestes classes ressenyant articles de premsa general o professional que exemplifiquen algun aspecte dels continguts de l'assignatura. Tots els materials estaran disponibles a l'aula virtual.
- B) Seminaris/Activitats pràctiques: d'assistència obligatòria, es presentaran casos pràctics que exemplifiquen els diferents temes del programa. Un dels assumptes que es tractarà serà com es porta a terme un treball sobre les idees i practiques relatives a la salut, la malaltia, el seu tractament i prevenció dels ciutadans. Els estudiants presentaran de forma pública les propostes d'un possible treball.
- C) Tutories reglades: consistiran en el seguiment personalitzat de les activitats realitzades pels estudiants.

AVALUACIÓ

La qualificació final del curs tindrà en compte:

- Prova final: 60%
- Informe global sobre les activitats: 40%
- Per a superar l'assignatura, l'alumne matriculat per primera vegada haurà d'assistir almenys al 80% de les activitats pràctiques.
- Per a aprobar l'assignatura cal obtenir un mínim de 5 punts (3 de la part teòrica i 2 de la part pràctica)

Avaluació teòrica:

La prova final és de tipus test amb 20 preguntes de resposta múltiple. Contestar malament o respostes no completes no resta. Quan en una pregunta no s'han contestat bé totes les opcions, no compta com a vàlida. Cada pregunta correcta equival a 0,30 punts.

Per a aprobar aquest apartat l'estudiant ha d'obtenir com a mínim un 3 sobre 6, que és el màxim (deu preguntes contestades correctament)

Avaluació pràctiques

Respecte a l'informe de les activitats realitzades es tindrà en compte els següents aspectes:

- a) Qualitat del resum de cada activitat (25%)
- b) La seua connexió amb els continguts tractats en les classes teòriques (25%)
- c) La seua originalitat i aportació d'informació obtinguda pel propi estudiant (25%)
- d) La seua presentació (25%)

La màxima qualificació en aquest apartat és de 4 punts. L'estudiant ha d'obtenir, almenys, 2 punts per a aprobar l'assignatura.

És requisit per a accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant hagi cursat la totalitat de les seves pràctiques.

L'assistència a les pràctiques serà obligatòria.

REFERÈNCIES

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Siguiendo las recomendaciones del Ministerio, la Consellería y el Rectorado de nuestra Universidad, para el período de la "nueva normalidad", la organización de la docencia para el segundo cuatrimestre del curso 2020-21, seguirá un modelo híbrido, donde tanto la docencia teórica como práctica se ajustará a los horarios aprobados por la CAT pero siguiendo un modelo de Presencialidad / No presencialidad en la medida en que las circunstancias sanitarias y la normativa lo permitan y teniendo en cuenta el aforo de las

aulas y laboratorios docentes. Se procurará la máxima presencialidad posible y la modalidad no presencial se podrá realizar mediante videoconferencia cuando el número de estudiantes supere el coeficiente de ocupación requerido por las medidas sanitarias. De manera rotatoria y equilibrada los estudiantes que no puedan entrar en las aulas por las limitaciones de aforo asistirán a las clases de manera no presencial mediante la transmisión de las mismas de manera síncrona/asíncrona via “on line”.

